

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.026.02.2020

Pani
Wiesława Krysztofowicz
Dyrektor

IX Liceum Ogólnokształcące
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
ul. Orłowska 57
81-542 Gdynia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/027 – Organizacja pracy nauczycieli w szkołach publicznych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	IX Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Orłowska 57, 81-542 Gdynia (dalej: „Liceum”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesława Krysztofowicz, Dyrektor Liceum od 1 września 2014 r. (dalej: „Dyrektor”)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie warunków organizacyjnych sprzyjających realizacji zadań przez nauczycieli, w tym efektywnego wykorzystania czasu pracy. 2. Zapewnienie warunków sprzyjających organizacji zajęć pozalekcyjnych w szkole uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2018/2019-2020/2021 (do czasu zakończenia kontroli oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Małgorzata Chudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/222/2020 z 23 grudnia 2020 r. 2. Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/1/2021 z 5 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str.1-6)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor Liceum, w okresie objętym kontrolą, zapewniła warunki organizacyjne sprzyjające realizacji zadań przez nauczycieli oraz organizowaniu zajęć pozalekcyjnych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów.

Liceum funkcjonowało w oparciu o aktualne dokumenty, regulujące pracę Liceum, w tym statut oraz zarządzenia Dyrektora, wprowadzone w związku z sytuacją zagrożenia COVID-19. W badanym okresie zapewniono wystarczającą liczbę odpowiednio wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, za wyjątkiem zatrudnienia jednego nauczyciela bez wymaganego wykształcenia, co było skutkiem braku osób z odpowiednimi kwalifikacjami. Sale lekcyjne, którymi dysponowało Liceum, zostały wyposażone w sposób umożliwiający realizację podstawy programowej przez nauczycieli. Nie wszyscy nauczyciele mieli pełen dostęp do sal przedmiotowych, co było spowodowane zwiększonym wykorzystaniem sal w związku z przyjęciem tzw. podwójnego rocznika w roku szkolnym 2019/2020. W Liceum ewidencjonowano i monitorowano czas pracy nauczycieli przeznaczony na realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych. Jednak ze względu na brak możliwości/instrumentów, w Liceum nie było danych potwierdzających faktyczne (godzinowe) obciążenie pracą poszczególnych nauczycieli w cyklu tygodniowym, miesięcznym i rocznym w zakresie wszystkich zajęć i czynności realizowanych w ramach 40-godzinowego tygodnia pracy. Oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów wynikała z diagnozy ich potrzeb, a efekty pracy nauczycieli i uczniów uczestniczących w tych zajęciach były monitorowane przez Dyrektora. Dla uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w formach określonych w rozporządzeniu w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach³, zorganizowano odpowiednie zajęcia i prowadzono je zgodnie z wymogami określonymi w ww. rozporządzeniu.

Dyrektor wypełniła obowiązek wynikający z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach⁴, dokonując raz w roku kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Liceum, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków organizacyjnych sprzyjających realizacji zadań przez nauczycieli, w tym efektywnego wykorzystania czasu pracy.

Opis stanu faktycznego

Liceum jest szkołą publiczną umożliwiającą uzyskanie świadectwa dojrzałości. Od 1 września 2019 r. Liceum funkcjonowało jako trzyletnie – dla absolwentów gimnazjum oraz czteroletnie – dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280).

⁴ Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

W latach szkolnych 2018/2019 – 2020/2021, według stanów na 30 września, liczba oddziałów klasowych w Liceum wynosiła kolejno: 21, 27 i 26, a liczba uczniów realizujących obowiązek nauki odpowiednio: 669, 902 i 861. Średnie wyniki egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym wyniosły:

- w 2020 r.: język polski – 54,6%, język angielski – 84,7%, matematyka – 56,0%, język niemiecki – 60,8%, język hiszpański – 72,7%, język rosyjski – 91,0%⁶;
- w 2019 r.: język polski – 42,0%, język angielski – 84,0%, matematyka – 59,0%, język niemiecki – 86,0%, język francuski – 86,0%, język rosyjski – 87,0%⁷.

(akta kontroli str. 8-33)

1.1. W roku szkolnym 2020/2021 Liceum funkcjonowało na podstawie aktualnego statutu, zawierającego elementy określone w przepisach prawa oświatowego, a regulacje, dotyczące zasad organizacji pracy Liceum od 25 marca 2020 r. (w okresie zagrożenia COVID-19), były wprowadzane zarządzeniami Dyrektora⁸. Sposób dokumentowania realizacji zadań nauczycieli Dyrektor określiła w zarządzeniu nr 8/19/20 z 25 marca 2020 r. I tak:

- nauczyciele byli zobowiązani do dokumentowania realizacji zajęć w e-dzienniku, prowadzenia korespondencji służbowej przy użyciu platformy Office 365 dla Edukacji oraz bieżącego wypełniania e-dziennika,
- nauczyciele byli zobowiązani do przekazywania Dyrekcji Liceum zakresów treści nauczania do zrealizowania w poszczególnych oddziałach do piątku poprzedzającego każdy nowy tydzień, w formie elektronicznej, odpowiednio do Dyrektora lub Wicedyrektorów.

Powyższe było zgodne z § 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁹.

W badanym okresie w Liceum obowiązywały następujące formy prowadzenia zajęć i okresy ich zawieszenia:

- od 3 września 2018 r. do 7 kwietnia 2019 r. – tryb stacjonarny,
- od 8 kwietnia 2019 r. do 26 kwietnia 2019 r. – strajk,
- od 27 kwietnia 2019 r. do 11 marca 2020 r. – tryb stacjonarny,
- od 12 marca 2020 r. do 24 marca 2020 r. – zawieszenie zajęć¹⁰,
- od 25 marca 2020 r. do 26 czerwca 2020 r. – tryb zdalny¹¹,
- od 27 czerwca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. – tryb stacjonarny,
- od 1 września 2020 r. do 18 października 2020 r. (z wyłączeniem okresu pracy w trybie zdalnym od 7 do 9 października) – tryb stacjonarny,

⁶ Przy czym średnie wyniki dla województwa pomorskiego wyniosły: język polski – 56%, język angielski – 78%, matematyka – 57%, język niemiecki – 58%, język hiszpański – 73%, język rosyjski – 74%.

⁷ Przy czym średnie wyniki dla województwa pomorskiego: język polski – 54%, język angielski – 79%, matematyka – 63%, język niemiecki – 65%, język francuski – 80%, język rosyjski – 77%.

⁸ Zarządzenie nr 8/19/20 Dyrektora IX Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni z dnia 25 marca 2020 r., zarządzenie nr 14/19/20 Dyrektora IX Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni z dnia 18 maja 2020 r., zarządzenie 1/20/21 Dyrektora IX Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni z dnia 28 sierpnia 2020 r. wraz z „Regulaminem funkcjonowania IX Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gdyni w stanie zagrożenia epidemiologicznego”, zarządzenie nr 7/20/21 Dyrektora IX Liceum Ogólnokształcącego w Gdyni z dnia 17 października 2020 r.

⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493 ze zm.), w brzmieniu do 31 sierpnia 2020 r.

¹⁰ W związku z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 410), w brzmieniu obowiązującym do 19 marca 2020 r.

¹¹ Tryb zdalny (z wyłączeniem części konsultacji i egzaminów), tj. realizowanie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

- od 19 października 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych – tryb zdalny.

(akta kontroli str. 31-120)

1.2. W 2020 r. Dyrektor wywiązała się z obowiązku organizacji realizacji zadań, w warunkach funkcjonowania szkół w sytuacji stanu epidemii.

W okresie do 1 września 2020 r.:

- nauczycielom przekazano informacje o sposobie i trybie realizacji zadań Liceum poprzez zamieszczenie na stronie internetowej¹² m.in.: informacji o zawieszeniu zajęć, zarządzeniu Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie realizacji szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Liceum, terminach konsultacji dla rodziców i uczniów w czasie obowiązującego nauczania zdalnego, sposobie przeprowadzenia matury próbnej, zarządzeniu Dyrektora nr 14/19/20 o przedłużeniu czasowego ograniczenia funkcjonowania Liceum, terminach rekrutacji, regulaminie korzystania z biblioteki w czasie epidemii, harmonogramie konsultacji dla maturzystów oraz uczniów klas pierwszych i drugich, instrukcjach dla zdających egzamin maturalny, wytycznych dotyczących organizowania i przeprowadzania egzaminów w 2020 r.;
- zarządzeniem Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r.:
  - (pkt 11) nauczyciele zostali zobowiązani do przekazywania Dyrekcji w formie elektronicznej zakresu treści nauczania do zrealizowania w poszczególnych oddziałach. Przy opracowaniu tygodniowych zakresów treści nauczania należało uwzględnić potrzebę równomiernego obciążenia uczniów w poszczególnych dniach tygodnia, konieczność zróżnicowania zajęć ze względu na możliwości psychofizyczne ucznia oraz łączenie przemiennego kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich wykorzystania,
  - (pkt 6) określono, że monitorowanie postępów w nauce oraz weryfikacja wiedzy i umiejętności uczniów będzie realizowana przez nauczycieli przy użyciu metod i technik kształcenia na odległość, przy zachowaniu zasady rzetelnego i obiektywnego weryfikowania wiedzy i umiejętności oraz ocenianie postępów ucznia będzie odbywało się zgodnie z zasadami zawartymi w §§ 22-29 statutu Liceum. Dyrektor wyjaśniła, iż nie nastąpiła zmiana w zakresie informowania rodziców i uczniów o postępach w nauce – każdy rodzic i uczeń od 2012 r. miał dostęp do e-dziennika,
  - (pkt 12) określono, że egzamin klasyfikacyjny i egzamin poprawkowy będą przeprowadzane zgodnie z warunkami określonymi w statucie Liceum na terenie szkoły z zachowaniem zalecanych przez krajowe władze sanitarne środków ostrożności,
  - (pkt 2) określono, że zajęcia będą odbywały się przy użyciu platformy Office 365 dla Edukacji, która umożliwia różne formy prowadzenia lekcji, a o wykorzystaniu poszczególnych możliwości prowadzenia zajęć decydować będzie nauczyciel¹³. Dopuszczono wykorzystywanie innych środków komunikowania się na odległość, na podstawie decyzji nauczyciela, po uzgodnieniu tego z uczniami danej klasy,

¹² Informacja dotycząca zawieszenia zajęć oraz zarządzenia Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r. została przesłana również przez e-dziennik.

¹³ Przykładowe programy, materiały i źródła, z których korzystali nauczyciele, prowadząc zajęcia: Platforma Office 365 dla Edukacji: Teams (do lekcji "na żywo", w tym wykorzystanie kanałów do pracy w grupach), OneNote (do przechowywania notatek z lekcji oraz sprawdzonych prac uczniów), Forms (do ćwiczeń oraz sprawdzianów), poczta Outlook, Power Point (do tworzenia prezentacji przez nauczycieli i uczniów), Teams pliki (do przechowywania notatek z lekcji, materiałów potrzebnych do realizacji zajęć); Quizizz.com (do przeprowadzania przygotowanych przez nauczyciela zadań); materiały przygotowane przez uczniów klas drugich w ramach innowacji "E-uczeń twórcą materiałów interaktywnych" (przygotowanie przez grupę uczniów samosprawdzających się zadań w aplikacjach: LearningApps, Wordwall, Quizizz, Bamboozle, Quizlet).

z zachowaniem wymagań przepisów o ochronie danych osobowych. Zobowiązano także nauczycieli do wykorzystywania podręczników, zbiorów i ćwiczeń zgodnie ze szkolnym wykazem podręczników zamieszczonym na stronie internetowej Liceum. Ponadto 19 maja 2020 r. przesłano przez e-dziennik informację do wszystkich nauczycieli o możliwości wykorzystywania materiałów dydaktycznych z platformy epodreczniki.pl,

- (pkt 9) określono, że nauczyciele, pedagodzy i psychologowie są zobowiązani do prowadzenia konsultacji dla uczniów i rodziców, według harmonogramu zatwierdzonego przez Dyrektora. Konsultacje należało przeprowadzać za pośrednictwem technik i metod zdalnego komunikowania się, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania e-maili służbowych nauczycieli.

Nauczyciele (24 marca 2020 r.) otrzymali dyspozycję ustalenia terminu jednej godziny konsultacji tygodniowo dla rodziców i uczniów, a 26 marca 2020 r. na stronie internetowej Liceum zamieszczono harmonogram konsultacji. Ponadto zarządzeniem Dyrektora nr 14/19/20 z dnia 18 maja 2020 r. ustalono obowiązek prowadzenia godzin konsultacyjnych: w dniach 25 maja – 7 czerwca 2020 r. dla maturzystów oraz w dniach 1 – 7 czerwca 2020 r. dla uczniów klas pierwszych i drugich;

- nie dokonano modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania. Dyrektor wyjaśniła, że 24 marca 2020 r., na spotkaniu przewodniczących zespołów przedmiotowych z Dyrekcją, dotyczącym wypracowania ostatecznych propozycji warunków i zasad nauczania zdalnego, ustalono, iż nie ma takiej konieczności. Uprzednio przewodniczący zespołów przedmiotowych za pomocą zdalnych środków komunikowania, konsultowali z członkami zespołów kwestie związane ze zdalnym nauczaniem, w tym potrzeby modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania. W zarządzeniu Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r. (pkt 5) określono natomiast, że nauczyciele zostają upoważnieni do bieżącego modyfikowania planów dydaktycznych w związku z koniecznością ich dostosowania do możliwości nauczania przy wykorzystaniu technik i metod komunikowania się na odległość. W szczególnie uzasadnionych przypadkach część materiału mogła być zrealizowana w klasie programowo wyższej, na zasadach określonych w statucie Liceum. Zrealizowanie podstawy programowej dokumentowano wpisanymi tematami lekcji w e-dzienniku, oświadczeniami nauczycieli danego przedmiotu o zrealizowaniu podstawy programowej, a także wpisem w protokole Rady Pedagogicznej Liceum z 31 sierpnia 2020 r. oraz Sprawozdaniu Dyrektora Liceum z nadzoru pedagogicznego¹⁴.

W okresie od 1 września 2020 r.:

- Dyrektor wyjaśniła, że Liceum w dalszym ciągu zapewniło możliwość dostępu do platformy Office 365 dla Edukacji. Funkcjonowała również komunikacja zdalna przez e-mailowe konta służbowe oraz e-dziennik. Dostęp do infrastruktury informatycznej został po raz pierwszy zweryfikowany 30 marca 2020 r. poprzez zapytanie e-mailowe. W okresie od 16 kwietnia do 31 sierpnia 2020 r. nauczycielom i uczniom użyczono w sumie sześć komputerów przenośnych¹⁵, a w okresie od 1 września 2020 r. 13 komputerów przenośnych¹⁶. Dyrektor wyjaśniła, iż w razie potrzeby zapewniono dostęp do sprzętu informatycznego i Internetu na terenie Liceum. W przypadku trudności z dostępem do Internetu w domu, nauczyciele mieli możliwość korzystania z łącza w Liceum. Z możliwości tej korzystało sporadycznie kilku nauczycieli prowadząc zajęcia

¹⁴ Sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego za II semestr roku szkolnego 2019/2020 w IX Liceum Ogólnokształcącym w Gdyni.

¹⁵ Dwa – nauczycielom i cztery – uczniom.

¹⁶ Pięć – nauczycielom i osiem – uczniom, według stanu na dzień 11 stycznia 2021 r.

lekcyjne zgodnie z planem z sali szkolnej. Od 6 marca 2020 r. Liceum zapewniło możliwość dostępu do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE);

- z wyjaśnień Dyrektor wynikało, iż wykorzystywane przez nauczycieli technologie informacyjno-komunikacyjne od 1 września 2020 r. opierały się na doświadczeniu z pracy zdalnej z poprzedniego semestru, tj. wykorzystywano narzędzia platformy Office 365 dla Edukacji (w tym Teams, One Note, Word, Excel, PowerPoint, Forms, Stream, One Drive), a ponadto w przypadku niektórych nauczycieli aplikacje/strony internetowe takie jak m.in.: Genial.ly, Classroomscreen.com, Testportal, Answergarden, phet.colorado.edu, e-podreczniki, LearningApps, Quizizz, Quizlet, materiały naukowe w serwisie Youtube, Canva, Kahoot, Khan Academy, itp.;
- w zakresie zasad bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach, w odniesieniu do ustalonych technologii informacyjno-komunikacyjnych, 20 marca 2020 r. nauczycielom zostały przesłane rekomendacje dot. m.in. higieny pracy uczniów i nauczycieli, w tym ergonomii pracy przy komputerze, przerw w nauce i pracy przy komputerze, a także bezpieczeństwa w Internecie;
- obowiązywały nadal wytyczne zarządzenia Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r. w zakresie źródeł i materiałów (pkt 2), tygodniowych zakresów treści nauczania z zajęć (pkt 11), egzaminów klasyfikacyjnych i egzaminów poprawkowych (pkt 12), a także modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania (pkt 5). Dyrektor wyjaśniła, iż w roku szkolnym 2020/2021 nie dokonano modyfikacji szkolnego zestawu programów nauczania, ponieważ nauczyciele (podobnie jak w ubiegłym roku) nie zgłaszali potrzeby jego modyfikacji;
- Dyrektor wyjaśniła, że nie stwierdzono konieczności modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego w trakcie roku szkolnego. Ewaluację działań w ramach realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, która objęła nauczycieli, uczniów i rodziców (w formie ankiety) przeprowadzono w dniach 12-25 maja 2020 r. W oparciu o wyniki tej ankiety zebrano wnioski i rekomendacje, które nie wskazywały na konieczność modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego w trakcie roku szkolnego;
- obowiązywały nadal postanowienia zarządzenia Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r. w zakresie dokumentowania realizacji zajęć w e-dzienniku. Dyrektor wyjaśniła, że nauczyciele Liceum sprawdzali frekwencję na zajęciach poprzez: listę obecności odczytaną lub pobraną z aplikacji Teams i potwierdzanie przez uczniów odbioru informacji. Obecność była wprowadzana do e-dziennika i tą drogą usprawiedliwiana przez rodziców i opiekunów – zgodnie z postanowieniami statutu (§19 ust. 1 pkt 10). Dodatkowo rodzice mogli przesać usprawiedliwienia drogą mailową. Liceum monitorowało uczniów z niską frekwencją na konkretnych zajęciach. Opiekę nad takimi uczniami przejmował pedagog szkolny i wychowawca;
- w Liceum istniały cztery możliwości konsultacji: zgodnie z podanym na początku roku szkolnego harmonogramem konsultacji i zebrań z rodzicami, w ramach godzin konsultacji zamieszczonych na stronie internetowej, w razie potrzeby, zarówno dla uczniów jak i rodziców, po wcześniejszym umówieniu (z wykorzystaniem np. drogi mailowej) oraz po zgłoszeniu przez ucznia potrzeby skorzystania z indywidualnych konsultacji (realizowanych po zajęciach);
- w zakresie monitorowania postępów w nauce oraz weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów obowiązywały postanowienia zarządzenia nr 8/19/20. Dyrektor wyjaśniła, że weryfikacja wiedzy i umiejętności uczniów odbywała się przez obserwację pracy uczniów i ich aktywności na zajęciach. W trakcie nauki zdalnej uczniowie mogli przekazywać wyniki swojej pracy np. w zeszytach OneNote i tam również nauczyciel udzielał informacji zwrotnej.

Ponadto sprawdzanie podsumowujące odbywało się przez testy. W czasie nauki zdalnej miały one formę testów online (Forms, Testportal) lub rozwiązań wysyłanych w formie zdjęć przez ucznia.

(akta kontroli str. 82-184, 497-505)

1.3. W okresie objętym kontrolą stan zatrudnienia kadry pedagogicznej kształtował się na podobnym poziomie, tj. 68-70 osób¹⁷, z czego nauczycieli przedmiotów na poziomie 61-62¹⁸, ze znaczącą przewagą nauczycieli dyplomowanych¹⁹. W 2019 r. zanotowano zwiększenie liczby etatów nauczycieli w stosunku do roku poprzedniego, co było związane z tzw. podwójnym rocznikiem²⁰. Liczba nauczycieli pracujących równocześnie w innych szkołach wyniosła w kolejnych latach szkolnych 2018/2019 - 2020/2021: dwóch, trzech oraz jeden²¹.

W okresie od 26 września 2020 r. do 6 stycznia 2021 r. 12 nauczycieli przebywało na kwarantannie, która trwała od 1 do 22 dni, w tym jedna osoba na kwarantannie, a następnie izolacji. Dyrektor wyjaśniła, iż w okresie pandemii, w Liceum nie było przypadków odejść nauczycieli np. na emeryturę, świadczenia kompensacyjne, urlopy dla poratowania zdrowia albo zwolnienie z pracy, bezpośrednio związane z pandemią, nie wystąpiły także sytuacje zwiększonych trudności z pozyskaniem odpowiedniej liczby wykwalifikowanych nauczycieli spowodowane sytuacją zagrożenia COVID-19. Przebywanie nauczycieli na kwarantannie lub zwolnieniach lekarskich w 2020 r. (w tym związanych z COVID-19) zwiększyło liczbę doraźnych zastępstw, natomiast wpływ na organizację pracy Liceum miało uzyskanie informacji o zarażeniu wirusem SARS-CoV-2 jednego ucznia Liceum. W związku z obowiązkiem odbycia kwarantanny przez nauczycieli i na skutek niemożliwości zorganizowania zastępstw²², podjęto decyzję o wystąpieniu do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdyni z prośbą o możliwość przejścia Liceum w tryb nauki zdalnej (w okresie 7-9 października 2020 r.). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdyni pozytywnie zaopiniował powyższy wniosek.

W zakresie diagnozowania potrzeb kadrowych Dyrektor wyjaśniła, iż w styczniu każdego roku szkolnego (w tym także w latach 2018/2019 – 2020/2021) tworzy się wstępną symulację przydziału godzin przedmiotów w klasach. Nauczyciele informują wówczas dyrektora szkoły o planach zawodowych (np. przejścia na emeryturę lub przeniesienia do innej placówki). W przypadku możliwości powstania wakat poszukuje się nauczycieli danego przedmiotu. W latach 2018/2019 – 2020/2021, w celu pozyskania nowych nauczycieli, umieszczano ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej²³ i zwracano się z zapytaniem do Powiatowego Urzędu Pracy²⁴. W latach szkolnych 2019/2020 i 2020/2021 wobec informacji o braku osób z odpowiednimi kwalifikacjami, za zgodą Kuratorium Oświaty w Gdańsku, zatrudniono nauczycielkę języka obcego, która nie posiadała wymaganych kwalifikacji.

¹⁷ Stan na: 30 września 2018 r. – 69 osób i 71,94 etatu, 30 września 2019 r. – 70 osób i 82,59 etatu oraz 30 września 2020 r. – 68 osób i 77,06 etatu z uwzględnieniem nauczycieli bibliotekarzy, pedagogów i psychologów.

¹⁸ Stan na 30 września 2018 r. – 62 osoby i 65,44 etatu, 30 września 2019 r. – 62 osoby i 76,09 etatu oraz 30 września 2020 – 61 osób i 70,76 etatu).

¹⁹ Stan na 30 września: 51 nauczycieli dyplomowanych w latach 2018 i 2019 (82% ogółu nauczycieli) oraz 52 (85% ogółu nauczycieli) w roku 2020 r.

²⁰ Ostatni rocznik absolwentów gimnazjów i pierwszy rocznik absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej.

²¹ W ramach przedmiotów: w roku 2018/2019 – geografia i biologia po sześć godzin z 1211 ogółem; w roku 2019/2020 – biologia, etyka, filozofia, nauczanie indywidualne, chemia – po dziewięć i dziewięć i pół godziny ze 1487 ogółem; w roku 2020/2021 – biologia 13 godzin ze 1396.

²² Ośmioro nauczycieli poddanych kwarantannie oraz sześcioro przebywających w tym czasie na zwolnieniu lekarskim.

²³ Tak poszukiwano psychologów - zatrudniono dwie osoby.

²⁴ Tak poszukiwano nauczyciela języka obcego.

Tygodniowa liczba zajęć ogółem w latach 2018-2020, według stanu na 30 września, wynosiła: 1221, 1487, 1396. Dyrektor wyjaśniła, iż wzrost tygodniowej liczby zajęć w roku szkolnym 2019/2020 wynikał z konieczności przyjęcia podwójnej liczby uczniów w wyniku reformy oświaty. W 2019/2020 liczba oddziałów w Liceum zwiększyła się o sześć (z 21 do 27).

W okresie objętym kontrolą, w największym zakresie²⁵ godziny ponadwymiarowe realizowali (według stanów na 30 września) nauczyciele: w 2018 r. – języka polskiego i obcego (dwie osoby), chemii (jedna osoba) i matematyki (jedna osoba), co stanowiło w sumie 7% nauczycieli ogółem; w 2019 r. języka polskiego i języków obcych (11 osób), matematyki (trzy osoby), historii (jedna osoba), chemii (jedna osoba), fizyki (jedna osoba), co stanowiło w sumie 28% nauczycieli ogółem; w 2020 r. – języka polskiego i obcego (siedem osób), chemii (jedna osoba), geografii (dwie osoby), matematyki (jedna osoba), co stanowiło w sumie 18% nauczycieli ogółem. W niepełnym wymiarze godzin w latach szkolnych 2018/2019 – 2020/2021 pracowało²⁶ kolejno: osiem, pięć i sześć osób²⁷.

Liczba planowych godzin ponadwymiarowych i doraźnych zastępstw ogółem, od marca do grudnia 2020 r., wynosiła: od 389 (czerwiec) do 1068 (marzec), przy czym w marcu, wrześniu, październiku i grudniu odnotowano kolejno: 286, 133, 134 i 14 godzin doraźnych zastępstw, a w kwietniu, maju i listopadzie nie odnotowano żadnych doraźnych zastępstw.

Dyrektor wyjaśniła, że: marzec (do 11 marca 2020 r.), wrzesień i październik (do 18 października 2020 r.) to okres nauki stacjonarnej w Liceum i w tym czasie, na skutek nieobecności nauczycieli związanych z chorobą i zwolnieniami lekarskimi, opieką przysługującą na dziecko oraz urlopami bezpłatnymi, organizowano zastępstwa doraźne. Natomiast w kwietniu, czerwcu oraz listopadzie 2020 r. trwała nauka zdalna, podczas której liczba zwolnień lekarskich nauczycieli była niższa, a nauczyciele poddani kwarantannie zwracali się do Dyrektora z prośbą o umożliwienie świadczenia pracy zdalnej. W związku z powyższym nie było konieczności organizowania zastępstw doraźnych.

Na wybranej próbie dokumentacji siedmiu z 61 nauczycieli²⁸ oraz dokumentacji nauczyciela zatrudnionego bez wymaganych kwalifikacji, ustalono, iż (poza jedną nauczycielką języka obcego²⁹) nauczyciele Liceum posiadali odpowiednie dla realizowanych zajęć edukacyjnych kwalifikacje, tj. wykształcenie i przygotowanie pedagogiczne. Realizowane zajęcia pozalekcyjne (koła zainteresowań) nie były płatne, za wyjątkiem tzw. godzin strajkowych³⁰, a liczba godzin ponadwymiarowych u poszczególnych nauczycieli nie przekraczała dopuszczalnego poziomu (dziewięć godzin tygodniowo).

(akta kontroli str. 185-226, 311-420, 463-464)

1.4. W badanym okresie zajęcia dydaktyczne i wychowawcze były organizowane na podstawie arkuszy organizacyjnych, w oparciu o szkolne plany nauczania i program wychowawczo-profilaktyczny, a także postanowienia statutu. Liczba godzin wykazana w arkuszach i aneksach do arkuszy organizacyjnych była zgodna z art. 42 ust. 3 i 4a ustawy Karta Nauczyciela³¹.

²⁵ Od 8 do 9 godzin ponadwymiarowych.

²⁶ Z wyłączeniem osób zatrudnionych również w innych szkołach oraz nauczycieli bibliotekarzy.

²⁷ Co stanowiło kolejno 13%, 8% oraz 10% nauczycieli ogółem.

²⁸ Z wyłączeniem psychologów, pedagogów i nauczycieli bibliotekarzy.

²⁹ Zatrudnioną za zgodą Kuratorium Oświaty w Gdańsku.

³⁰ Godziny, które odbyły się w trakcie roku 2019 w formie zajęć pozalekcyjnych, w związku z realizacją godzin, które nie odbyły się w okresie od 8 do 26 kwietnia 2019 r. ze względu na strajk nauczycieli – szerzej opisane w punkcie 2.1.

³¹ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).

Zarówno w okresie pracy stacjonarnej, jak i zdalnej, czas pracy nauczycieli, wynikający z zajęć dydaktycznych i wychowawczych był rejestrowany w e-dzienniku poprzez wpisy tematów lekcji i jak wyjaśniła Dyrektor, weryfikowany poprzez monitorowanie tych wpisów oraz przeprowadzanie obserwacji lekcji. Informacje o weryfikacji poprawności i systematyczności prowadzenia e-dziennika oraz o przeprowadzanych obserwacjach, a także realizacji podstawy programowej zamieszczono w sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego³². Ponadto Dyrektor wyjaśniła, iż monitorowanie odbywało się m.in. poprzez karty wycieczek i rejestr wyjść grupowych uczniów, a w okresie nauki zdalnej, tygodniowe zakresy treści nauczania z zajęć wynikające z ramowych planów nauczania do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas.

W okresie zawieszenia zajęć (od 12 do 24 marca 2020 r.) nauczyciele m.in. doskonalili się z wykorzystania pakietu Office 365 dla Edukacji do nauczania zdalnego oraz utworzyli grupy dla klas na tej platformie, a także nawiązali kontakt z uczniami i rodzicami w celu ustalenia dostępu do Internetu i sprzętu komputerowego. Nauczyciele ustalili także, którzy uczniowie są zagrożeni oceną niedostateczną albo nieklasyfikowaniem i skontaktowali się z rodzicami i uczniami w celu poinformowania ich o zagrożeniach i omówieniu możliwości poprawy ocen. Dyrektor zorganizowała również zebranie przewodniczących zespołów przedmiotowych (24 marca 2020 r.), podczas którego wypracowano ostateczne propozycje warunków i zasad nauczania zdalnego w Liceum. Na spotkaniu przedstawiono wnioski i rekomendacje wypracowane wspólnie z członkami zespołów przedmiotowych, a efektem tych działań było wypracowanie postanowień zarządzenia Dyrektora nr 8/19/20 z dnia 25 marca 2020 r.

W okresie od marca do listopada 2020 r. liczba niezrealizowanych³³ jednostek lekcyjnych w Liceum wyniosła od zera (w kwietniu) do 343 (w marcu), przy czym niższe wartości zaobserwowano w okresie nauki zdalnej (np. maj i listopad: odpowiednio 10 i 51 godzin). W kwietniu, maju oraz od września do listopada liczba niezrealizowanych godzin była niższa niż w tożsamych miesiącach roku poprzedniego. Dyrektor wyjaśniła, iż w zakresie modyfikacji czasu trwania lekcji, w uzasadnionych przypadkach, nauczyciele mieli możliwość modyfikowania czasu trwania godziny lekcyjnej od 30 do 45 minut, jednak takie przypadki zdarzały się sporadycznie.

W celu rozpoznania, jakie formy realizacji zajęć miały miejsce w Liceum w trakcie trwania nauczania zdalnego, Dyrektor przeprowadziła ankietę³⁴, z której wynikało, iż realizacja zajęć ankietowanych nauczycieli Liceum odbywała się m.in. poprzez:

- połączenie on-line „na żywo”: zawsze u 53%, często u 33% respondentów,
- udostępnianie nagranych wykładów do odtworzenia w dowolnym czasie: często u 17%, czasami u 23% respondentów,
- udostępnianie prezentacji w pliku Power Point/PDF w czasie rzeczywistym: zawsze u 13%, często u 33% respondentów,
- wysyłanie materiału do samodzielnej pracy ucznia: zawsze u 3%, często u 30% respondentów.

³² W latach szkolnych: 2018/2019-2019/2020 za każdy semestr osobno.

³³ Zajęcia niezrealizowane z powodów organizacyjnych były spowodowane realizacją oferty edukacyjnej poszczególnych klas, co wiązało się z wyjazdami edukacyjnymi poza teren szkoły (np. wyjścia na uczelnie wyższe, do laboratoriów, na warsztaty teatralne i filmowe), organizacją egzaminu maturalnego, udziale w uroczystościach patriotycznych państwowych i szkolnych oraz nieobecnością nauczycieli spowodowaną chorobą lub opieką nad dzieckiem, za które organizowane były doraźne zastępstwa. Wykazane są również niezrealizowane zajęcia nauczania indywidualnego i rewalidacji dla uczniów, którzy odwoływali zajęcia z powodu choroby.

³⁴ „Zajęcia on-line z perspektywy nauczycielki/nauczyciela IX LO w Gdyni” – grupa 30 osób.

Najczęściej stosowanym przez nauczycieli programem był MS Teams. Nauczyciele na bieżąco korzystali także z e-dziennika.

Średnia frekwencja w Liceum w pierwszym semestrze roku szkolnego 2020/2021 wyniosła 90% i była o 4 punkty procentowe większa niż w pierwszym semestrze roku szkolnego 2019/2020, kiedy wyniosła 86%.

Dyrektor wyjaśniła, iż nauczyciele monitorowali uczestnictwo uczniów z niską frekwencją na konkretnych zajęciach oraz przekazywali informację o takich uczniach w pliku w chmurze, po czym opiekę nad uczniem przejmowali pedagog szkolny, psycholog i wychowawca. Pojedyncze przypadki niskiej frekwencji były na bieżąco wyjaśniane w rozmowach wychowawców klas, psychologów i pedagogów z uczniami i rodzicami. W okresie zdalnego nauczania od 19 października 2020 r. frekwencja na zajęciach była sprawdzana poprzez odczytanie listy obecności lub pobranie jej z aplikacji Teams oraz potwierdzanie przez uczniów odbioru informacji. Obecność była następnie wprowadzana do e-dziennika.

Dyrektor wyjaśniła również, iż podczas realizacji zadań nauczycieli wynikających z prowadzenia zajęć napotkano na pewne trudności przy wprowadzaniu nauki zdalnej, w zakresie dostępu do komputerów i Internetu oraz niskiej frekwencji na niektórych zajęciach. Wobec powyższego zaproponowano nauczycielom możliwość korzystania z sieci i sprzętu zasobów szkolnych, a tym samym prowadzenia nauki zdalnej z Liceum. Z możliwości tej korzystało sporadycznie kilku nauczycieli prowadząc zajęcia lekcyjne zgodnie z planem z sali szkolnej. Nauczycielom zakupiono i udostępniono tablety graficzne³⁵. Dodatkowo dzięki wsparciu rządowemu (najpierw projekt „Zdalna Szkoła”, później „Zdalna Szkoła+”) pozyskano sprzęt komputerowy (laptopy), które użyczono nauczycielom i uczniom na czas pracy zdalnej, tj. w okresie od 16 kwietnia do 31 sierpnia 2020 r. użyczono komputery przenośne: dwa nauczycielom oraz cztery uczniom, a w okresie od 1 września 2020 r. do 11 stycznia 2021 r. – pięć nauczycielom oraz osiem uczniom. W celu wyeliminowania zjawiska niskiej frekwencji na niektórych zajęciach, w Liceum wdrożono rozwiązania polegające na monitorowaniu frekwencji, powiadamianiu i rozmowach z rodzicami oraz z uczniami.

Na wybranej próbie dokumentacji dziewięciu z 61 nauczycieli³⁶ Liceum, stwierdzono, że sposób organizacji pracy i zaplanowany wymiar godzin w roku szkolnym 2019/2020 był zgodny z rozporządzeniami w sprawie ramowych planów nauczania³⁷. W stosunku do godzin zaplanowanych liczba godzin niezrealizowanych (z wyłączeniem okresu zawieszenia działalności Liceum) wyniosła od 0 do 27. W dwóch przypadkach³⁸ nie wszystkie treści z podstawy programowej zostały zrealizowane, co zostało udokumentowane oświadczeniami nauczycieli wraz ze wskazanym sposobem i terminem uzupełnienia brakujących zagadnień.

(akta kontroli str. 101-120, 145-150, 193-210, 227-310, 398-468, 497-552)

1.5. W badanym okresie, zarówno w trakcie pracy stacjonarnej jak i zdalnej, Dyrektor analizowała dokumentację w zakresie zajęć i czynności związanych z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym, tj. karty samooceny pracy nauczycieli, sprawozdania zespołów przedmiotowych, sprawozdanie z wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli oraz dokumentację personalną nauczycieli (zaświadczenia z odbytych kursów/szkoleń). W Liceum przeprowadzono także ankietę dotyczącą realizacji zajęć on-line, w której

³⁵ Wydano osiem z 10 zakupionych według stanu na 11 stycznia 2021 r.

³⁶ W sumie 42 próby obejmujące różne przedmioty i klasy.

³⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639 ze zm.).

³⁸ Dotyczyło matematyki.

nauczyciele wskazali m.in. czas, który poświęcają na przygotowanie się do zajęć³⁹. Ze względu na brak możliwości/instrumentów, w Liceum nie było jednak danych potwierdzających faktyczne (godzinowe) obciążenie pracą poszczególnych nauczycieli.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że nie jest w stanie udokumentować faktycznego obciążenia pracą nauczycieli (podać liczby godzin) w cyklu rocznym, miesięcznym i tygodniowym, ponieważ nie są prowadzone statystyki zliczania godzin pracy nauczycieli w domu. Nie ma też możliwości pozyskania rzetelnych informacji na ten temat. Niemniej jednak zadania przydzielane są nauczycielom tak, aby zapewnić równomierne obciążenie pracą oraz przestrzegać 40-godzinnego tygodnia pracy⁴⁰.

W badanym okresie dwie nauczycielki ukończyły studia (drugiego stopnia w 2020 r. oraz licencjat w 2018 r.) oraz jedna studia podyplomowe (2019 r.). Ponadto nauczyciele podnosili poziom swojej wiedzy ogólnej i zawodowej, uczestnicząc w różnych formach doskonalenia zawodowego. W roku szkolnym⁴¹:

- 2018/2019: 27 z 66 nauczycieli wzięło udział w 135 formach doskonalenia zawodowego oraz 59 uczestniczyło w szkoleniowych radach pedagogicznych (od jednej do trzech),
- 2019/2020: 42 z 62 nauczycieli wzięło udział w 159 formach doskonalenia zawodowego oraz 33 uczestniczyło w szkoleniowej radzie pedagogicznej,
- 2020/2021⁴²: 24 z 61 nauczycieli wzięło udział w 100 formach doskonalenia zawodowego oraz 33 uczestniczyło w jednej szkoleniowej radzie pedagogicznej.

Na wybranej próbie dokumentacji ośmiu z 61 nauczycieli potwierdzono realizację wykazanych przez Dyrektora form kształcenia i doskonalenia zawodowego w badanym okresie.

W badanych latach, wystąpiły przypadki, w których nauczyciele, w ramach doskonalenia zawodowego, realizowali nawet ok. 170-190 godzin w roku szkolnym, a także przypadki, w których nauczyciele uczestniczyli w pojedynczych szkoleniach.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że nauczyciele Liceum poszerzali swoje kwalifikacje i umiejętności i wzbogacali warsztat pracy zgodnie z potrzebami Liceum oraz z potrzebą rozwoju osobistego. Nauczyciele brali także udział w różnych formach doskonalenia zawodowego, które nie były potwierdzane zaświadczeniem o uczestnictwie lub ukończeniu oraz w ofercie szkoleń dla nauczycieli występowały zarówno formy krótkie (np. webinarium jednogodzinne) jak i wielogodzinne formy (np. warsztaty, kursy doskonalenia), co skutkowało różnicą w liczbie wykazanych godzin szkoleń.

W badanych latach, dominującymi formami doskonalenia były m.in.: webinaria, szkolenia, kursy, warsztaty, konferencje⁴³ obejmujące m.in. tematykę związaną z realizowaną podstawą programową, pracę z uczniem, w tym neurodydaktykę oraz zagadnienia związane z prowadzeniem zajęć w systemie zdalnym, w tym dotyczące posługiwania się technologiami informatycznymi. W drugim semestrze roku szkolnego 2019/2020 42 nauczycieli⁴⁴ odbyło szkolenia ściśle związane z technologiami informatycznymi przydatnymi w realizacji zajęć w formie zdalnej. Uwzględniając szkoleniowe rady pedagogiczne, nie stwierdzono przypadków

³⁹ Dane obejmujące 30 nauczycieli – ankieta przeprowadzona w styczniu 2021 r.

⁴⁰ Sposób przydzielania innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych opisano w pkt 1.6.

⁴¹ Wykazano nauczycieli z wyłączeniem nauczycieli bibliotekarzy i specjalistów (pedagogów, psychologów) oraz formy doskonalenia zawodowego potwierdzone dokumentem.

⁴² Dane za rok szkolny 2020/2021 obejmują semestr pierwszy.

⁴³ W tym szkolenia, kursy, warsztaty, konferencje prowadzone w formie on-line, które przeważały w trakcie nauczania zdalnego.

⁴⁴ Zgodnie ze sprawozdaniem z realizacji Wewnątrzszkolnego Planu Doskonalenia.

nauczycieli nierealizujących w badanym okresie żadnej formy doskonalenia/szkolenia zawodowego⁴⁵.

Dyrektor dysponowała środkami finansowymi na szkolenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli (wg rozdziału 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli) w latach 2018-2020 w wysokości: 7,8 tys. zł, 7,0 tys. zł, 7,2 tys. zł, z czego wykorzystano: 6,0 tys. zł, 6,3 tys. zł, 3,8 tys. zł. Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że ze względu na pandemię, nie odbyły się płatne szkoleniowe rady pedagogiczne, a ponadto niektóre inne zaplanowane formy doskonalenia zawodowego nie odbyły się lub miały niższą wartość niż przysługujące dofinansowanie.

W toku kontroli nie stwierdzono przypadków odmówienia nauczycielowi dofinansowania szkolenia.

(akta kontroli str. 193-208, 257-262, 278-286, 291-300, 467-496, 553-603, 664-671, 892-896)

1.6. W badanych latach, Dyrektor analizowała dokumentację dotyczącą realizacji innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych, m.in.: protokoły spotkań zespołu wychowawczego, karty samooceny pracy nauczycieli, sprawozdania zespołów przedmiotowych, sprawozdania z realizacji zajęć pozalekcyjnych oraz dzienniki zajęć pozalekcyjnych, sprawozdania z realizacji innowacji pedagogicznych, sprawozdania z pracy nauczycieli biblioteki, sprawozdania psychologów i pedagogów, wpisy w kartach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, harmonogramy pracy zespołu do spraw rekrutacji, listy obecności na radach pedagogicznych, terminarze zebrań z rodzicami i konsultacji z uczniami. Dyrekcja uczestniczyła także w uroczystościach szkolnych, podsumowaniach projektów i konkursach przygotowanych przez nauczycieli.

Dyrektor wyjaśniła, iż realizacja dodatkowych czynności i zajęć w Liceum odbywała się na drodze współpracy. Dyrektor przedstawiała „Plan pracy Rady Pedagogicznej w Liceum”, a nauczyciele proponowali organizację zadań dodatkowych, wypełniając na początku każdego semestru „Harmonogram pracy Liceum”. Z wyjaśnień Dyrektora wynika, że nauczyciele sami oceniali, czy zadania których się podejmują, nie przekroczą 40-godzinnego tygodnia pracy oraz umożliwiają im przygotowanie się do zajęć, samokształcenie i doskonalenie zawodowe. Dokumenty, na podstawie których był wypracowany przydział zadań innych niż wynikające z zajęć dydaktyczno-wychowawczych⁴⁶, to m.in.: harmonogram spotkań z rodzicami w danym roku szkolnym, harmonogram konsultacji dla uczniów, harmonogram dyżurów, harmonogram pracy kół zainteresowań.

Dyrektor wyjaśniła także, że: planując i organizując pracę nauczycieli w badanych latach, w zakresie zlecenia dodatkowych zadań związanych z realizacją roku szkolnego, uwzględniano specyfikę nauczanych przedmiotów, m.in.: większego zakresu zadań związanych z koniecznością sprawdzania prac pisemnych, czy nauczania przedmiotów egzaminacyjnych; dodatkowe zadania kierowane były w porozumieniu z nauczycielami posiadającymi odpowiednie kompetencje (ukończone kursy, szkolenia, warsztaty); wiele zadań dodatkowych realizowano w zespołach przedmiotowych, w których nauczyciele rozdzielali pracę między siebie⁴⁷; oceniając i analizując pracę każdego z nauczycieli po zakończeniu danego

⁴⁵ Z wyłączeniem nauczycieli dopełniających etat w Liceum, będących na długotrwałych zwolnieniach lub emeryturze (realizującymi niepełny etat, w tym pojedyncze godziny).

⁴⁶ Poza „Harmonogramem pracy Liceum” i „Planem pracy Rady Pedagogicznej”.

⁴⁷ M.in. dotyczyło to: 25-tej wymiany polsko-niemieckiej, konkursu historycznego „Mamy Niepodległą”, uroczystości związanych ze świętem szkoły, konkursu pieśni i poezji „Etiuda o wolności”, „Mikołajkowego turnieju tenisa stołowego”.

semestru (na podstawie dokonanej samooceny), Dyrektor przyznawała dodatek motywacyjny uwzględniając m.in. realizację zadań dodatkowych.

Do zajęć płatnych dla nauczycieli, realizowanych w badanym okresie w Liceum, zaliczono zajęcia: rewalidacji oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tj. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (zajęcia dla cudzoziemców) i zajęcia zindywidualizowanej ścieżki nauczania. Godziny powyższych zajęć były przypisywane nauczycielom w arkuszach organizacyjnych oraz ewidencjonowane na podstawie wpisów tematów w e-dzienniku.

Dyrektor wyjaśniła, iż nie zlecano nauczycielom pozostawania w Liceum poza godzinami pracy i poza czynnościami wynikającymi z roku szkolnego.

(akta kontroli str. 193-208, 227-263, 278-290, 467-484, 487-496)

1.7. W bieżącym roku szkolnym w trakcie nauki stacjonarnej 82% nauczycieli miało możliwość prowadzenia wszystkich swoich zajęć w salach przedmiotowych, 14% nauczycieli⁴⁸ miało możliwość prowadzenia zajęć w salach przedmiotowych w ograniczonym zakresie⁴⁹, natomiast 4% nauczycieli prowadziło zajęcia w innych salach. Powyższe było spowodowane zwiększonym wykorzystaniem sal w związku z przyjęciem tzw. podwójnego rocznika w roku szkolnym 2019/2020. Ponadto w Liceum zapewniono możliwość realizacji zajęć wychowania fizycznego na sali gimnastycznej (53%), a także w auli (34%) oraz w siłowni (13%).

Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK oględziny budynku i terenu wokół Liceum wykazały m.in., że:

I. budynek Liceum:

- sale lekcyjne były wyposażone w pomoce dydaktyczne i przedmioty umożliwiające realizację podstawy programowej (m.in. w projektor multimedialny, komputery z dostępem do Internetu, tablice interaktywne, drukarki, skanery, literaturę tematyczną, czasopisma, mapy, atlasy, globusy, tablice tematyczne, mikroskopy, a także wizualizer przenośny i kino domowe); nauczyciele mieli do dyspozycji szafki do przechowywania materiałów;
- pracownie informatyczne dysponowały 18 stanowiskami komputerowymi dla uczniów oraz jednym/dwoma dla nauczyciela, z dostępem do Internetu; w każdej pracowni był projektor multimedialny, drukarka (w jednej drukarka 3D), skaner, literatura tematyczna, apteczka oraz regulamin określający zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;
- komputery w salach lekcyjnych i pracowniach zapewniały dostęp do e-dziennika i programów pakietu Office 365 dla Edukacji oraz Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE), z odpowiednią szybkością łącza;
- z miejsc sportowo-rekreacyjnych nauczyciele, do zajęć edukacyjnych z uczniami, mieli do dyspozycji: salę gimnastyczną – umieszczona była tablica informacyjna określająca zasady bezpiecznego korzystania, a kosze i inne urządzenia (drabinki) były zamocowane na stałe), siłownię (umieszczony był regulamin korzystania) oraz aulę;
- w bibliotece szkolnej znajdowało się pięć stanowisk komputerowych ogólnodostępnych oraz trzy drukarki, przy biurku bibliotekarza: trzy komputery i dwie drukarki, a na zapleczu biblioteki: dwa komputery;
- pokój nauczycielski, wyposażony m.in. w: szafki, stoły, krzesła, trzy komputery i jedną drukarkę; z pokoju przechodziło się do pokoju socjalnego wyposażonego m.in. w: lodówkę, mikrofalówkę, czajnik, zlew, kanapę i stolik, następnie do pomieszczenia z dwiema kserokopiarkami oraz niszczarką; w tej

⁴⁸ W tym nauczyciele zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin.

⁴⁹ Około 30% zajęć przeprowadzono w salach przedmiotowych.

części była również toaleta dla nauczycieli oraz pokój (szatnia) z szafami i szafkami;

- przy urządzeniach (komputer, drukarka, skaner, niszczarka), w widocznym miejscu, umieszczone były instrukcje bezpiecznej obsługi;
- w pokoju Kierownika Administracyjno-Gospodarczego znajdowało się pomieszczenie z papierem do drukarek, a w pokoju „Płace” – szafa z materiałami biurowymi; z informacji uzyskanej od Kierownika Administracyjno-Gospodarczego wynikało, że były one wydawane nauczycielom zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem⁵⁰;
- w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono ciepłą i zimną wodę oraz środki higieniczne; w każdym umieszczone były informacje jak skutecznie myć i dezynfekować ręce; pomieszczenia te były czyste, a urządzenia sprawne;
- plan ewakuacji Liceum był umieszczony w widocznych miejscach, drogi ewakuacyjne były oznaczone w sposób wyraźny i trwałe;
- w budynku Liceum (budynek dwukondygnacyjny: parter i I piętro) nie było windy ani innego urządzenia technicznego umożliwiającego osobom niepełnosprawnym dostęp do pomieszczeń położonych na I piętrze; na parterze była pochylnia obok dwustopniowych schodów;

II. teren wokół Liceum:

- główne wejście do budynku Liceum było bez barier architektonicznych;
- teren Liceum był ogrodzony, przy czym na długości ok. 21 m nie było siatki, działka graniczyła w tym miejscu z uszkodzoną ścianą budynku/budowli z sąsiedniej działki; bramy i furtki w ogrodzeniu otwierały się do wewnątrz działki;
- na terenie Liceum było właściwe oświetlenie;
- nawierzchnia przejść i chodników w części wyremontowanej (m.in. przed wejściem do Liceum) była równa (pokrywa śnieżna w wielu miejscach uniemożliwiała oględziny wszystkich przejść i chodników), a w niewyremontowanej części, w tym nawierzchnia dwóch boisk – nierówna (boiska były wyłączone z użytkowania);
- otwory kanalizacyjne i studzienki były zabezpieczone (pokrywa śnieżna w wielu miejscach uniemożliwia sprawdzenie wszystkich studzienek i otworów);
- przy wejściu do Liceum był płyn do dezynfekcji rąk wraz z informacją o obowiązku dezynfekowania rąk oraz instrukcją użycia środka dezynfekującego, a także numery telefonów do właściwej miejscowo powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej, oddziału zakaźnego szpitala i służb medycznych; pracowników zaopatrzone w środki ochrony osobistej (m.in. rękawiczki, maseczki).

Zbiory biblioteki szkolnej zawierały: podstawy programowe wszystkich przedmiotów obowiązujących w Liceum, programy nauczania objęte szkolnym zestawem programów nauczania, podręczniki (gromadzone sukcesywnie w oparciu o zamówienia nauczycieli), materiały edukacyjne (reperytoria, vademeca) materiały ćwiczeniowe (zbiory testów), a także materiały metodyczne: vademecum nauczyciela każdego przedmiotu (podstawa programowa, komentarz, wskazówki

---

⁵⁰ Jak wyjaśniła Dyrektor, w Liceum nie wprowadzono limitów korzystania z papieru i materiałów biurowych.

metodyczne), poradniki metodyczne, czasopisma metodyczne wybranych przedmiotów (biologii, chemii)⁵¹.

W trakcie trwania kontroli NIK, ogrodzenie terenu Liceum na długości ok. 21 m zostało zabezpieczone siatką.

Infrastruktura Liceum, od 2018 r. objęta została projektem budowlanym dla całego obiektu i była realizowana etapowo, w miarę otrzymywanych środków z Urzędu Miasta Gdyni (szerzej opisano w pkt 1.10.). Dyrektor wyjaśniła, że w tym roku planuje wykonać prace związane z budową boiska oraz dokończyć remont budynku Liceum, skrzydło zachodnie łącznie z budową windy dla osób niepełnosprawnych. Liceum częściowo było już dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W okresie objętym kontrolą do Liceum nie uczęszczały osoby niepełnosprawne, które musiałyby korzystać z pomieszczeń na I piętrze. Dyrektor wyjaśniła także, że systematycznie dąży do poprawy warunków nauki i pracy poprzez m.in. dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W celu zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa i higieny pracy zarządzeniem Dyrektora nr 1/20/21 z dnia 28 sierpnia 2020 r. wprowadzono w Liceum regulamin funkcjonowania w stanie zagrożenia epidemiologicznego, który określał m.in. ogólne zasady organizacyjne, zasady wejścia do Liceum osób z zewnątrz, zasady higieny, czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i powierzchni, zasady postępowania w przypadku ryzyka wystąpienia zagrożenia zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia ucznia i pracownika Liceum oraz w przypadku potwierdzenia zakażenia.

(akta kontroli str. 86-93, 604-608, 861-902)

1.8. Według stanu na 30 września 2018 r. i 30 września 2019 r. Liceum nie było wyposażone w komputery przenośne dla nauczycieli, tablety, telefony komórkowe, lub inny mobilny sprzęt. Od 16 kwietnia 2020 r. Liceum, w ramach programu „Zdalna Szkoła”, otrzymało sześć komputerów przenośnych z Urzędu Miasta Gdyni, z tego dwa wypożyczono nauczycielom, a od 1 września 2020 r., w ramach programu „Zdalna Szkoła+”, otrzymało 16 komputerów przenośnych, z tego sześć wypożyczono nauczycielom⁵². Ponadto Liceum zakupiło 10 tabletek graficznych, z tego osiem przekazano nauczycielom⁵³ oraz 10 kamerek do komputerów stacjonarnych, z których nauczyciele mogli korzystać w Liceum podczas nauczania zdalnego.

Dyrektor wyjaśniła, że Liceum nie partycypowało w kosztach prywatnego abonamentu nauczycieli i nie wyposażało ich w telefony służbowe. Nauczyciele nie występowali o zwrot kosztów abonamentu, ani o wyposażenie w aparaty telefoniczne. Koszt dojazdów nauczycieli do uczniów (np. w przypadku nauczania indywidualnego) był refundowany na podstawie wniosku nauczycieli o ich zwrot na podstawie przedstawionych przez nauczyciela biletów komunikacji miejskiej.

(akta kontroli str. 604-608, 889)

1.9. Dyrektor wyjaśniła, że wprowadzona organizacja pracy w Liceum po 1 września 2020 r. (opisana w pkt 1.2.) nie miała wpływu na realizację zadań dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczych. Nauczyciele pracowali zgodnie ze statutem oraz „Regulaminem funkcjonowania IX Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka J. Piłsudskiego w Gdyni w stanie zagrożenia epidemiologicznego”. Organizacja

⁵¹ Dyrektor wyjaśniła, iż z corocznej konsultacji z nauczycielami w sprawie prenumeraty czasopism metodycznych wynika, że w większości korzystają z materiałów zamieszczonych w sieci internetowej.

⁵² Z 61 zatrudnionych ogółem.

⁵³ Z 61 zatrudnionych ogółem.

pracy Liceum gwarantowała realizację zadań nauczycieli zarówno w trybie tradycyjnego nauczania, jak i zdalnego.

(akta kontroli str. 604-608, 808, 816-819, 828-832)

1.10. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z wymogiem określonym w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, zespół kontrolujący⁵⁴, przeprowadzał kontrolę obiektów należących do Liceum pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z ww. obiektów, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki.

Kontrole przeprowadzono odpowiednio: 30 sierpnia 2018 r., 30 sierpnia 2019 r. oraz 31 sierpnia 2020 r. i objęto nimi całą przestrzeń szkolną, tj.:

- część zewnętrzną budynku (m.in. elewację, stolarkę okienną, rynny), a także boiska szkolne, ogrodzenie, drogi, teren zielony (m.in. oświetlenie, nawierzchnię, zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych),
- część wewnętrzną budynku (m.in. drzwi wejściowe, schody, korytarze, oznakowanie dróg ewakuacyjnych), a także sale lekcyjne, pomieszczenia sanitarne, salę gimnastyczną i pokój nauczycielski.

Z ustaleń każdej z ww. kontroli sporządzono protokół, którego kopię, zgodnie z § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia, przekazano organowi prowadzącemu Liceum, tj. Gminie Miasta Gdyni.

Zalecenia w protokołach kontroli dotyczyły głównie przeprowadzenia remontu elewacji budynku, boiska, dziedzińca, schodów zewnętrznych oraz sal lekcyjnych, szatni uczniowskiej, pryszniców. Stwierdzono również drobne usterki powstające podczas korzystania z obiektu, które – jak wyjaśniła Dyrektor – usuwane były na bieżąco w ciągu paru dni od przeprowadzonego przeglądu (np. wymiana taśm antypoślizgowych, zabezpieczenie pokręteł w grzejnikach, uzupełnienie brakujących oznaczeń dróg ewakuacyjnych).

Liceum, od 2018 r. realizowało, finansowany przez Urząd Miasta Gdyni, projekt budowlany pn.: „Projekt budowy, rozbudowy, przebudowy, remontu i częściowej rozbiórki budynku szkoły IX LO w Gdyni, powodujący zmianę sposobu zagospodarowania terenu i zmianę formy architektonicznej”. W związku z tym, jak wyjaśniła Dyrektor, kierunki poprawy bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Liceum, zwłaszcza wymagające dużych środków finansowych, jak: remont boiska, naprawa schodów, ocieplenie elewacji budynku, uwarunkowane są m.in. realizacją tego projektu. W ramach otrzymywanych środków Liceum przygotowywało przetarg na roboty budowlane, uwzględniając również uwagi z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Liceum. W latach 2018-2020 wykonano szereg robót budowlanych:

- w 2018 r. polegały m.in. na:
  - przebudowie i rozbudowie strefy wejściowej z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych,
  - budowie i przebudowie infrastruktury (w tym: montaż słupów oświetleniowych i opraw oświetlenia zewnętrznego, wykonanie układu wewnętrznego dróg i parkingów, zewnętrznej instalacji deszczowej, nawierzchni chodników),
  - remoncie podłóg w pomieszczeniach, montażu drzwi zewnętrznych i okien,
  - wydzieleniu pomieszczeń na WC i umywalnię,
  - wykonaniu prac elektrycznych, tynkarskich i robót sanitarnych – zgodnie z projektem;

⁵⁴ Składający się z pracowników Liceum (czterooosobowy), w którego skład zawsze wchodził inspektor bhp oraz społeczny inspektor pracy.

- w 2019 r. polegały na:
  - termomodernizacji części budynku elewacji, termomodernizacji tarasu,
  - remoncie schodów do kotłowni i wymianie drzwi na ognioodporne,
  - malowaniu i wymianie posadzki w salach lekcyjnych,
  - malowaniu korytarzy na I piętrze, holu głównego, dwóch klatek schodowych,
  - wymianie drzwi do sal lekcyjnych (13 szt.).

Ponadto wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową w zakresie opracowania: 1) wielobranżowego projektu budowlanego oraz wielobranżowego projektu wykonawczego w zakresie budowy sali gimnastycznej (w miejsce obecnej auli, która zostanie zburzona); 2) projektu budowlanego zamiennego do projektu budowlanego pn.: „Projekt budowy, rozbudowy, przebudowy, remontu i częściowej rozbiórki budynku szkoły IX LO w Gdyni, powodujący zmianę sposobu zagospodarowania terenu i zmianę formy architektonicznej” w zakresie m.in.: rozbudowy skrzydła zachodniego o dodatkowe pomieszczenia, przebudowy klatki schodowej oraz budowy podnośnika z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych;

- w 2020 r. polegały m.in. na:
  - przebudowie skrzydła zachodniego (wykonano węzeł sanitarny dla uczniów i osób niepełnosprawnych, wyjście ewakuacyjne),
  - wykonaniu podjazdu na holu głównym dla osób niepełnosprawnych,
  - wymianie drzwi wraz z futrynami do pomieszczeń i sal lekcyjnych (9 szt.),
  - wykonaniu instalacji oświetlenia ewakuacyjnego i awaryjnego oraz systemu sygnalizacji pożaru dla całego budynku (poza projektowaną halą sportową ujętą w odrębnym opracowaniu),
  - wykonaniu zasilania urządzeń wentylacji dla rozbudowywanej części skrzydła zachodniego, w części dotyczącej sanitariatów i wyjścia ewakuacyjnego,
  - oświetleniu terenu, w części dotyczącej okablowania, doprowadzenie zasilania do projektowanego boiska szkolnego, bez montowania oświetlenia (słupów),
  - montażu stolarki aluminiowej i drewnianej,
  - wykonaniu robót ziemnych związanych z kanalizacją sanitarną i hydrantową zgodnie z projektem,
  - malowaniu pomieszczeń i wymianie posadzki w sali lekcyjnej.

(akta kontroli str. 614-662)

1.11. W latach szkolnych objętych kontrolą⁵⁵ w Liceum nie były przeprowadzane kontrole lub audyty, których przedmiotem były warunki lokalowe i organizacyjne związane z realizacją zajęć przez nauczycieli.

(akta kontroli str. 609-613)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Liceum funkcjonowało w oparciu o aktualne dokumenty, regulujące pracę Liceum, w tym statut oraz zarządzenia Dyrektora, wprowadzone w związku z funkcjonowaniem szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19. W badanym okresie zapewniono wystarczającą liczbę odpowiednio wykwalifikowanej kadry pedagogicznej (za wyjątkiem zatrudnienia jednego nauczyciela bez wymaganego wykształcenia, co było skutkiem braku osób z odpowiednimi kwalifikacjami). Sale lekcyjne, którymi dysponowało Liceum zostały wyposażone w sposób umożliwiający realizację podstawy programowej przez nauczycieli. Nie wszyscy nauczyciele mieli pełen dostęp do sal przedmiotowych, co było spowodowane zwiększonym wykorzystaniem sal w związku z przyjęciem tzw. podwójnego rocznika w roku szkolnym 2019/2020. W Liceum ewidencjonowano i monitorowano czas pracy

⁵⁵ Do 11 stycznia 2021 r.

nauczycieli przeznaczony na realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych. Jednak ze względu na brak możliwości/instrumentów, w Liceum nie było danych potwierdzających faktyczne (godzinowe) obciążenie pracą nauczycieli z uwzględnieniem wszystkich realizowanych przez nich zadań. Dyrektor wypełniła obowiązek wynikający z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, dokonując raz w roku kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Liceum, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki.

OBSZAR

2. Zapewnienie warunków sprzyjających organizowaniu zajęć pozalekcyjnych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów

Opis stanu faktycznego

2.1. W każdym roku szkolnym objętym kontrolą, Dyrektor wystosowywała do nauczycieli prośbę o wypisywanie do tabeli pn.: „*Koła zainteresowań w roku szkolnym ...*” propozycji prowadzenia zajęć pozalekcyjnych. Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że diagnoza potrzeb uczniów oparta była głównie na rozmowach nauczycieli z uczniami, czasami przeprowadzonej wśród uczniów ankiety, a także wynikała z obserwacji uczniów oraz analizy wyników egzaminów maturalnych. Ustalone terminy (harmonogram zajęć) były publikowane na stronie internetowej Liceum w zakładce: dla ucznia/zajęcia pozalekcyjne.

W latach szkolnych objętych kontrolą w Liceum organizowano zajęcia pozalekcyjne dla ogółu uczniów w celu rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego⁵⁶, tj. w roku szkolnym:

- 2018/2019 prowadzono siedem rodzajów zajęć (koła: języka francuskiego, chemiczne i biblijne, Dyskusyjny Klub Filmowy „Gadające głowy” (dalej: „DKF”), Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Pierwszej Pomocy Przedmedycznej i Schola), łącznie 12 godzin tygodniowo;
- 2019/2020: w I półroczu prowadzono 12 rodzajów zajęć (koła: chemiczne, fizyczno-informatyczne, historyczne, matematyczne, języka polskiego, fizyczne, biologiczne i języka niemieckiego, DKF, Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Pierwszej Pomocy Przedmedycznej oraz Filmowy Klub Dokumentu Historycznego), łącznie 28 godzin tygodniowo; w II półroczu prowadzono sześć rodzajów zajęć (koła: języka polskiego, języka niemieckiego i biblijne, DKF, Szkolne Koło Caritas i Szkolne Koło Pierwszej Pomocy Przedmedycznej), łącznie 12 godzin tygodniowo;
- 2020/2021 (I półroczu) prowadzono sześć rodzajów zajęć (koło języka niemieckiego, DKF, Szkolne Koło Caritas, koło „Biznes i kultura”, koło historii sztuki „Okiem kobiety” oraz szkolna wspólnota młodych „Emmanuel”), łącznie 12 godzin tygodniowo.

Z wyjaśnień Dyrektora wynikało, że liczba zajęć pozalekcyjnych w I półroczu roku szkolnego 2020/2021 była o połowę mniejsza w porównaniu z I półroczem roku szkolnego 2019/2020 ze względu na świadomość nauczycieli prowadzących zajęcia odnośnie aktualnej sytuacji pandemicznej w kraju – wytyczne MEN⁵⁷, MZ⁵⁸ i GIS⁵⁹ dla szkół od 1 września 2020 r. zalecały ograniczanie możliwości mieszania się uczniów z różnych klas. Niektórzy nauczyciele, w obawie o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów, nie podejmowali się prowadzenia zajęć pozalekcyjnych. Ponadto informacje w mediach sugerowały możliwość podjęcia przez MEN decyzji

⁵⁶ Koła zainteresowań i koła przedmiotowe.

⁵⁷ Tu: Ministerstwo Edukacji Narodowej (od 1 stycznia 2021 r.: Ministerstwo Edukacji i Nauki).

⁵⁸ Ministerstwo Zdrowia.

⁵⁹ Główny Inspektorat Sanitarny.

o przejściu szkół na zdalne nauczanie, które utrudnia funkcjonowanie niektórych kół zainteresowań.

(akta kontroli str. 627-628, 633-634, 655-659, 695, 808, 815-816)

Ww. zajęcia pozalekcyjne były prowadzone przez nauczycieli w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy i nie były dodatkowo płatne, poza wyjątkiem w roku szkolnym 2019/2020, gdy zajęcia prowadzone w okresie: wrzesień – grudzień 2019 r. były płatne⁶⁰, tj. za prowadzenie kół: języka polskiego, matematycznego, niemieckiego, fizycznego, biologicznego, chemicznego, fizyczno-informatycznego, historycznego, Filmowego Klubu Dokumentu Historycznego, Szkolnego Koła Pierwszej Pomocy Przedmedycznej oraz DKF.

Z wyjaśnień Dyrektora wynikało m.in., że płatne zajęcia pozalekcyjne odbywały się w oparciu o informację organu prowadzącego z 21 maja 2019 r., który umożliwił organizację dodatkowych zajęć dla uczniów przez nauczycieli biorących udział w strajku w kwietniu 2019 r.

Przydzielenie ww. godzin kół przedmiotowych (na okres od 1 września do 31 grudnia 2019 r.) zostało pozytywnie zaopiniowane przez organ prowadzący Liceum i Kuratorium Oświaty w Gdańsku w aneksach 01 oraz 02 do arkusza organizacji Liceum na rok szkolny 2019/2020. Wykaz zrealizowanych godzin przekazywano, co miesiąc, do Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Gdyni.

(akta kontroli str. 808, 815-816, 820-827, 833-835, 841-860)

Badanie dokumentacji wszystkich rodzajów zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów prowadzonych w I półroczu roku szkolnego 2020/2021 (tj. sześciu), wykazało, że:

- na zajęcia zapisanych było od czterech (koło języka niemieckiego) do 50 uczniów (DKF);
- do 22 grudnia 2020 r. odbyło się od trzech do 15 zajęć (ze względu na pandemię zawieszono działalność DKF, odbyły się tylko trzy zajęcia w okresie tradycyjnego funkcjonowania Liceum);
- prowadzący zajęcia pozalekcyjne nauczyciele posiadali wymagane kwalifikacje;
- prowadzenie zajęć było dokumentowane w „Dzienniku zajęć”, gdzie odnotowywano m.in. tematy zajęć, obecność uczniów uczestniczących w danych zajęciach.

W okresie zdalnego nauczania koła kontynuowały swoją działalność. Dyrektor wyjaśniła, że nauczyciele prowadzili zajęcia w formule on-line, kontaktując się z uczniami za pomocą poczty Outlook, platform edukacyjnych oraz interaktywnie (w czasie rzeczywistym) wykorzystując komunikatory i aplikacje do komunikacji audio lub audiowizualnej.

(akta kontroli str. 628-639, 785-786)

W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej Liceum, w latach szkolnych objętych kontrolą, realizowało zajęcia w następujących formach wskazanych w § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach:

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (§ 6 ust. 2 pkt 4), zajęcia prowadzono w roku szkolnym 2018/2019 w wymiarze 8 godz./tyg. (dla czterech uczniów) oraz w roku szkolnym 2020/2021 w wymiarze 7 godz./tyg. (dla dwóch uczniów);
- zindywidualizowana ścieżka kształcenia (§ 6 ust. 2 pkt 7), tę formę zajęć prowadzono w roku szkolnym: 2018/2019 w wymiarze 24 godz./tyg. (dla sześciu uczniów), 2019/2020 w wymiarze 91 godz./tyg. (dla 14 uczniów) i 2020/2021 w wymiarze 29 godz./tyg. (dla siedmiu uczniów).

⁶⁰ We wrześniu – 44 godz., w październiku – 111 godz., w listopadzie – 114 godz. i w grudniu 112 – godz.

Badanie dokumentacji ww. zajęć realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prowadzonych w I półroczu roku szkolnego 2020/2021, wykazało, że pomoc ta była udzielana zgodnie z wymogami określonymi w §§ 12, 15 i 17 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach, w szczególności:

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze były zorganizowane dla uczniów mających trudności w nauce (zajęcia wyrównawcze dla dwóch cudzoziemców, każdy miał zajęcia osobno),
- zindywidualizowana ścieżka kształcenia była zorganizowana dla siedmiorga uczniów, prowadzona była dla każdego ucznia indywidualnie;
- prowadzący zajęcia nauczyciele mieli wymagane kwalifikacje;
- prowadzenie zajęć było dokumentowane w dzienniku elektronicznym (m.in. tematy zajęć, obecność uczniów).

(akta kontroli str. 785-786, 797-802)

Badanie dokumentacji 10 uczniów posiadających orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznych⁶¹ wykazało, że w roku szkolnym 2020/2021 (I półrocze) otrzymali oni zalecane w ww. orzeczeniach formy pomocy, poza uczniami, których rodzice nie wyrazili zgody na udział ich dzieci w proponowanych zajęciach (tj. korekcyjno-kompensacyjnych i logopedycznych), a także wsparcia psychologa/pedagoga szkolnego (np. w formie stałych konsultacji). W jednym przypadku rodzic zrezygnował również z zajęć rewalidacyjnych do końca nauki ucznia w Liceum.

Dyrektor wyjaśniła, że uczniowie, którzy posiadali ww. orzeczenia, podlegali szczególnej obserwacji i opiece ze strony grona pedagogicznego oraz zespołu pedagogów i psychologów. Dla każdego z uczniów zorganizowano zespół wychowawczy, w trakcie którego omawiano sytuację zdrowotną ucznia, jego funkcjonowanie w społeczności szkolnej oraz wypracowywano sposoby postępowania z uczniem.

(akta kontroli str. 796, 803-815, 835-840)

2.2. W ramach nadzoru pedagogicznego, w latach szkolnych objętych kontrolą, Dyrektor monitorowała i kontrolowała efekty pracy nauczycieli i uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych. Każdy nauczyciel, na koniec każdego semestru sporządzał i przedkładał Dyrektorowi sprawozdanie z prowadzonych przez siebie zajęć pozalekcyjnych. Ww. sprawozdania stanowiły załącznik do „Raportu z pracy Szkoły” (w pkt.: Sprawozdania z pracy kół zainteresowań), sporządzanego po zakończeniu semestru. Z wyjaśnień Dyrektor wynikało, że na zakończenie semestru analizowano złożone przez nauczycieli sprawozdania oraz kontrolowano wpisy w dziennikach zajęć pozalekcyjnych.

W latach szkolnych objętych kontrolą⁶² przeprowadzono obserwacje następujących zajęć pozalekcyjnych:

- Dyskusyjny Klub Filmowy „Gadające Głowy” (22 listopada 2019 r.), temat zajęć: film „Dunkierka” (projekcja i dyskusja); w arkuszu obserwacji zajęć pozalekcyjnych wpisano uwagi i spostrzeżenia z przebiegu zajęć (dotyczące działań uczniów i nauczyciela) oraz zalecenia i rekomendacje m.in., aby dalej prowadzić zajęcia metodami aktywizującymi, które uczą umiejętności dyskusowania i dzielenia się poglądami z innymi;
- Szkolne Koło CARITAS (14 lutego 2020 r.), temat zajęć: spotkanie z żołnierzami Armii Krajowej w Gdyńskim Domu Marynarza; w arkuszu obserwacji zajęć

⁶¹ Siedmiorgo uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz trzech uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania.

⁶² 2018/2019, 2019/2020 i 2020/2021 (I półrocze).

pozalekcyjnych wpisano uwagi i spostrzeżenia z przebiegu zajęć (dotyczące działań uczniów i nauczyciela) oraz zalecenia i rekomendacje, m.in., aby kontynuować spotkania międzypokoleniowe z żołnierzami Armii Krajowej, które stanowią żywą lekcję historii dla uczniów.

(akta kontroli str. 696-784, 787-795)

2.3. Od 1 stycznia 2020 r. w Liceum obowiązywał regulamin wynagradzania nauczycieli, przyjęty uchwałą nr XVI/525/20 Rady Miasta Gdyni z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie „Regulaminu wynagradzania nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miasta Gdyni⁶³”. Poprzednio (tj. od 1 września 2018 r.) obowiązywał regulamin przyjęty uchwałą nr XLVI/1414/18 Rady Miasta Gdyni z dnia 26 września 2018 r. w sprawie „Regulaminu wynagradzania nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miasta Gdyni⁶⁴”.

Regulaminy określały m.in. wysokość stawek: dodatku motywacyjnego, funkcyjnego oraz szczegółowe warunki przyznawania dodatku za wysługę lat, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i doraźnych zastępstw, a także sposób wyliczania wynagrodzenia za czas nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy, a także za inne okresy, za które na podstawie odrębnych przepisów nie przysługuje wynagrodzenie.

W latach 2018-2020 wynagrodzenia osobowe pracowników⁶⁵ (§ 4010) w dziale 801 Oświata i wychowanie, wyniosły łącznie: 13 525,3 tys. zł (13 495,4 tys. zł w rozdziale 80120⁶⁶ i 29,9 tys. zł w rozdziale 80152⁶⁷), z tego:

- w 2018 r.: 3 860,1 tys. zł (3 856,3 tys. zł w rozdziale 80120 i 3,8 tys. zł w 80152);
- w 2019 r.: 4 345,9 tys. zł (4 327,8 tys. zł w rozdziale 80120 i 18,1 tys. zł w 80152);
- w 2020 r.: 5 319,3 tys. zł (5 311,3 tys. zł w rozdziale 80120 i 8,0 tys. zł w 80152).

(akta kontroli str. 663-691)

Badanie naliczania i wypłacania wynagrodzeń w okresie objętym kontrolą, w tym nadgodzin, przeprowadzone w trakcie kontroli na wybranej próbie dokumentacji siedmiu nauczycieli (z uwzględnieniem okresu kształcenia tradycyjnego, na odległość oraz strajku⁶⁸) wykazało, że naliczenie wynagrodzeń było zgodne z zasadami określonymi w ww. regulaminach oraz wydanymi, na podstawie art. 30 ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela, rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej zmieniającymi rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy⁶⁹. Za okres strajku (w kwietniu 2019 r.) sześciu nauczycielom

⁶³ Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1053.

⁶⁴ Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 3971.

⁶⁵ Liczba etatów kalkulacyjnych, w tym pedagogicznych wynosiła: 2018 r.: 85,38 (w tym 65,4 pedagogicznych), 2019 r.: 87,94 (w tym 68,75 pedagogicznych) i 2020 r.: 94,8 (w tym 74,98 pedagogicznych).

⁶⁶ Rozdział 80120 – Licea ogólnokształcące.

⁶⁷ Rozdział 80152 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych, branżowych szkołach I i II stopnia i klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych

⁶⁸ Badaniem objęto wynagrodzenie nauczycieli za: styczeń 2019 r., maj 2019 r. (wynagrodzenie zasadnicze: maj 2019 r. – płatność "z góry", pomniejszone o strajk w kwietniu 2019 r.; ponadwymiarowe składniki z kwietnia 2019 r. – płatność "z dołu") oraz kwiecień 2020 r.

⁶⁹ Tj. rozporządzenia z: 26 marca 2018 r. (Dz.U. poz. 638), 8 lutego 2019 r. (Dz. U. poz. 249) i 14 sierpnia 2019 r. (Dz. U. poz. 1587), z dnia 19 grudnia 2019 r. (Dz. U. poz. 2441).

(w jednym przypadku nauczyciel nie brał udziału w strajku) potrącono wynagrodzenie za ten czas, odpowiednio w wynagrodzeniu za maj 2019 r.

(akta kontroli str. 692-694)

2.4. W latach szkolnych objętych kontrolą⁷⁰ w Szkole nie były przeprowadzane kontrole lub audyty, których przedmiotem były warunki lokalowe i organizacyjne związane z realizacją zajęć pozalekcyjnych.

(akta kontroli str. 609-613)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Liceum zapewniło adekwatną do potrzeb uczniów ofertę zajęć pozalekcyjnych rozwijających ich zainteresowania. Efekty pracy nauczycieli i uczniów uczestniczących w tych zajęciach były monitorowane i kontrolowane przez Dyrektora. Ponadto Liceum udzieliło uczniom posiadającym orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach określonych w rozporządzeniu w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach, organizując odpowiednie zajęcia, zgodnie z wymogami określonymi w tym rozporządzeniu.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, dnia 19 lutego 2021 r.

Kontroler
Małgorzata Chudzik
starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

w Gdańsku

Teresa Sawicka

⁷⁰ Do 11 stycznia 2021 r.

